

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2014/15:41

Fredagen den 26 juni

§ 1 Europeiska rådet

Statsminister Stefan Löfven

Återrapportering från möte i Europeiska rådet den 25–26 juni 2015

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Vi säger välkommen till statsministern som via telefon ska ge en återrapport från Europeiska rådets möte den 25 och 26 juni.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Ordförande! Europeiska rådets möte är avslutat och vi har på sedvanligt sätt antagit så kallade slutsatser. Det har utan tvekan varit ett långt och intensivt möte, men sammantaget tycker jag att vi kan vara nöjda, framför allt med att det nu är klart att fler länder kommer att ta sitt ansvar för att ta emot människor som är på flykt.

Jag ska gå igenom diskussionen punkt för punkt. Under den första sessionen i går eftermiddag diskuterade rådet den EMU-rapport som presenterats av kommissionens ordförande Juncker tillsammans med övriga institutioner. I rapporten föreslås en process i två steg som innebär att EMU ska vara färdigställd 2025. Europeiska rådet har noterat rapporten och uppdragit till kommissionen att skyndsamt behandla den.

Eurogruppens ordförande Dijsselbloem återrapporterade för sin del från förhandlingarna med Grekland. Beskedet var att det nu finns ett kompromissförslag från de tre institutionerna som Grekland tittar på. Förhandlingarna i eurogruppen bör vara klara senast på lördag av det skälet att om man blir överens ska det hela därefter ratificeras av vissa parlament, vilket tar sin tid. Den bedömning vi fick var ganska tydlig, att det senast på lördag måste finnas något, annars är det för sent. Det är uppenbart att Grekland är under stort tryck för att gå med på en uppgörelse. Det finns fortfarande en klar vilja att komma överens. Vi får helt enkelt se hur det slutar. Vi hoppas verkligen att det lyckas.

Under middagen i går avhandlades den viktigaste frågan, den om migrationen. Efter långa diskussioner nådde vi ungefär kl. 3 i natt en överenskommelse. Överenskommelsen är ett genombrott eftersom EU nu har enats om att ta ett ökat och solidariskt ansvar för människor som är på flykt. Diskussionen har förts mot bakgrund av kommissionens förslag om omfördelning, alltså människor som redan finns i EU, och vidarebosättning; det gäller alltså kvotflyktingar. Sedan det extrainsatta toppmötet i

april har det för Sverige varit tydligt att fler länder måste ta ett större ansvar än vad de gör i dag. Fler måste göra mer.

Slutsatserna om migrationen fokuserar på tre frågor. Det första rör omfördelning och vidarebosättning, de två delarna. De 40 000 personerna i behov av internationellt skydd ska omfördelas från Italien och Grekland under en tvåårsperiod. Dessutom ska alla medlemsländer delta i vidarebosättningen av 20 000 flyktingar som är i behov av internationellt skydd.

För Sveriges del har det varit viktigt att ge stöd till kommissionens förslag, som innebär att alla medlemsländer tar ansvar för och deltar i omfördelningen. Det är glädjande att slutsatserna innehåller skrivningar om det. Den konkreta fördelningen mellan medlemsländerna ska vara färdigförhandlad före juli månads utgång. Det arbetet påbörjas därför omgående.

Samtidigt finns det i texten en skrivning som säger "reflecting the specific situations of Member States". Det har kommit till mycket beroende på krav från Ungern och Bulgarien, som med stöd av den skrivningen klart sagt att de inte avser att delta i samarbetet; åtminstone gäller det Ungern. De motiverar det med att de själva är i ett utsatt läge och tar emot många som flyr till Ungern.

Med Bulgarien är det ännu oklart. Här finns frågetecken. Vi vet inte hur de kommer att göra. Vi har inte fått ett lika tydligt besked av dem.

Detta är anledningen till att denna text finns, och jag och många med mig beklagar förstås att det är så. Samtidigt är det viktigt att sätta fokus på att många länder nu har ändrat sig och är beredda att ta sitt ansvar. Det är huvudbudskapet från diskussionen.

Jag nämnde för EU-nämnden i onsdags att regeringen gärna hade sett tvingande regler för detta. Jag nämnde också att det finns ett stort motstånd mot tvingande regler bland många länder. Nu har vi en överenskommelse, ett gemensamt åtagande, som alla länder, förutom de två som jag nämnde, har ställt sig bakom.

Det viktigaste är inte om det är tvingande eller frivilligt. Nu finns det ett tydligt åtagande från en stor majoritet av länder att ta ett ökat ansvar. Det tyder på att EU-länderna är beredda att göra sitt. Många av dem som har varit tveksamma och som har stridit för det frivilliga har sagt att de är beredda att redan nu börja diskutera fördelningen och vad de kan bidra med. Jag bedömer det som seriöst menat. Vi har helt enkelt ett annat läge.

Det kommande luxemburgska ordförandeskapet har redan indikerat att de kommer att inleda detta arbete så snabbt som möjligt nästa vecka. De tillträder inte förrän på onsdag, men de är nog redo att köra igång på måndag.

Det blir ett viktigt test vad gäller medlemsländernas vilja att verkligen ta ett ansvar. Regeringen kommer att vara pådrivande i detta jobb.

Det är också viktigt att påpeka det positiva i att det tydligt framgår att medlemsländerna också ska bidra i vidarebosättningen av flyktingar. Här lyckades vi dessutom skärpa språket. Det återstår dock att se hur Bulgarien kommer att ställa sig. Vi har ett frågetecken här. Ungern har varit

tydligt med att man inte kommer att vara med. Det kan komma att bli även Bulgarien.

Den andra frågan rörde återvändandepolitiken. Här har det varit viktigt för oss, och det har vi tryckt på, behovet av ett rättssäkert, välfungerande system, inte minst för att bygga förtroende för det gemensamma systemet.

Sverige har kontinuerligt hävdat rätten till asyl och stått upp för de mänskliga rättigheterna. Därför är det glädjande att det i den första paragrafen i slutsatserna finns en skrivning om att rätten att söka asyl ska respekteras. Detta har Sverige drivit med kraft.

Sverige har också fått igenom en viktig ändring av språkbruket vad gäller migranter och fått det ändrat från "illegal migrants" till "irregular migrants". Det har vi drivit av det enkla skälet att en migrant inte kan vara olaglig. Vi har alltså lyckats ändra det olyckliga språkbruk som funnits sedan tidigare. Det är självfallet viktigt att få in mer humanitet eftersom vi talar om människor.

Jag lyfte också upp de positiva aspekterna av migration. Det är viktigt att varken Sverige eller Europa tappar det perspektivet.

Den tredje frågan rörde utökat samarbete med ursprungs- och transitländerna för att vi ska kunna hantera de grundläggande orsakerna till migration och kunna förebygga dem: fattigdom, kränkta mänskliga rättigheter och konflikter.

Nu tas initiativ till ett nära samarbete med Afrikanska unionen. Det ska hållas ett toppmöte i Valletta under hösten; det senaste jag hörde var november. Det är bra, för det är självfallet viktigt att vi arbetar tillsammans med det som kallas ursprungsländer för att finna långsiktiga lösningar.

Under middagen informerade därutöver premiärminister Cameron mycket kort om planerna inför den brittiska folkomröstningen om medlemskapet. Denna fråga ska Europeiska rådet återkomma till i mer substantiella diskussioner i december.

Ordförande! I dag, fredag, har vi ägnat oss åt resten av dagordningen. Inledningsvis var Natos generalsekreterare Jens Stoltenberg med på mötet. Han redogjorde för hur Nato nu agerar givet de nya globala säkerhetsutmaningarna. Därefter fortsatte vi diskussionen på säkerhets- och försvarstemat i slutsatserna och antog slutsatser om hur det europeiska samarbetet på detta område ska utvecklas.

I slutsatserna ges ett uppdrag till den höga representanten Federica Mogherini att till i juni 2016 presentera en bred strategi för EU:s agerande externt. Det är glädjande, och Sverige har drivit på för att få till stånd en sådan strategi.

Behovet av att fortsätta utveckla EU:s civila och militära krishanteringsförmåga lyfts också fram. Vi menar att ett utökat samarbete på detta område är viktigt.

Vidare tog jag också upp den svepande formuleringen som vi diskuterade om att EU-medel ska utnyttjas. Jag frågade efter ett klagörande om vad som avsågs och begärde att formuleringen skulle strykas om det inte kunde klargöras. Jag fick då försäkringar från unionens ordförande Juncker att det endast handlar om redan existerande medel för utveckling

av Europeiska försvarsbyrån och att inga nya pengar ska tillkomma. I och med det krävde jag inte att texten skulle strykas, men självfallet kommer regeringen att följa detta noga framöver.

Medan vi satt där nåddes vi, precis som ni, av nyheten om terrordådet i Frankrike och de barbariska detaljerna i tillvägagångssättet. Jag har å regeringens vägnar framför kondoleanser till president Hollande. Hela Europeiska rådet uttryckte vid sittande möte sitt stöd och sin solidaritet med presidenten och självfallet hela Frankrike i denna svåra situation. Vi står tillsammans upp för människors rätt att leva i öppna demokratiska samhällen. Vi kommer aldrig att låta terrorismen segra.

Vi fick också höra om de fruktansvärda angreppen mot turisthotell i Tunisien. Det senaste vi hörde är att minst 27 människor dödades i Sousse. Det är så fruktansvärt fegt och rått, och vi måste uttrycka avsky mot detta. Det pekar också på behovet av att stärka vårt säkerhetspolitiska tänk.

Mötet fortsatte under förmiddagen med tillväxtfrågor. Vi antog slutsatser om såväl den europeiska planeringsterminen som den europeiska fonden för strategiska investeringar, den så kallade Junckerfonden.

Ordförande! Avslutningsvis diskuterade vi och antog också slutsatser om jobb- och tillväxt, framför allt digitaliseringens betydelse för att främja innovationer, tillväxt och jobb i Europa.

För regeringen är det särskilt viktigt att bevaka att Europa inte bygger murar mot omvärlden utan fullt ut bejakar att digitaliseringen faktiskt är gränslös och fri till sin natur. Det ska vi ta till vara på, för det tjänar både företag och konsumenter på. Jag har inte hört att någon har någon annan uppfattning, men vi tycker att det är viktigt att understryka det och hålla i det.

Låt mig också avslutningsvis berätta att jag, som jag informerade nämnden om, anordnade ett minitoppmöte innan Europeiska rådets möte där jag tillsammans med kollegor från Beneluxländerna bjudit in till samtal om fri rörlighet och rättvisa arbetsvillkor. Med på detta möte fanns flera regeringschefer, Europaparlamentets talman, kommissionen samt representanter från fack och arbetsgivare på Europainivå.

Vi hade en bra diskussion. Olika perspektiv lyftes fram från länder i öst och väst och av ledare med både socialdemokratiska och liberala värderingar.

Vi betonade vikten av den fria rörligheten. Den är utgångspunkten och grundplattan i samarbetet och viktig att hålla fast vid. Vi var också överens om att det definitivt finns mer att göra när det gäller rättvisa arbetsvillkor.

Senare i höst ska kommissionen presentera sitt så kallade Labour Mobility Package. Också kommissionen har välkomnat konkreta förslag och detta initiativ och vad det kan bidra till.

Nu fortsätter detta initiativ, och avsikten är att vi ska upp frågan på Europeiska rådet vad det lider efter lämpliga förberedelser.

Anf. 3 ANNA-LENA SÖRENSON (S):

Ordförande! Jag tackar statsministern för redogörelsen.

Jag är stolt och glad över att statsministern och Sverige håller fanan högt vad gäller en politik för generöst flyktingmottagande och solidaritet med de människor som desperat söker en fristad från krig och förföljelser.

Det är samtidigt sorgligt om Europas stater i slutänden inte kan samla ihop sig till ett gemensamt åtagande när det gäller en av vår tids absolut största mänskliga katastrofer. Det är sorgligt att vi inte kan lära av historien. Europas länder har tidigare stängt sina dörrar för människor på flykt och fått ångra det och skämmas för det i efterhand.

Det är skönt att det då finns en ljusglimt och att det skedde ett genombrott och trendbrott i och med att man kom fram till ett gemensamt frivilligt åtagande när det gäller att ta emot människor på flykt.

Det är också tillfredsställande att höra att det blev framgång vad gäller att värna asylrätten och att det skrevs in i en av artiklarna. Vi tackar så mycket för det.

Vi gratulerar givetvis också till framgången vad gäller ett bättre språkbruk. Många gånger styr språket ju våra tankar, så detta är viktigt.

När det gäller den gemensamma försvars- och säkerhetspolitiken undrar jag hur det gick med förslaget till rådsslutsatser om att medlemsstaterna ska sätta en tillräcklig utgiftsnivå för försvaret. Förhoppningsvis är den frågan förvisad från dagordningen, för vi är ju överens om att det är en nationell kompetens att bestämma över försvarskostnaderna.

Vi beklagar nog alla händelserna i Frankrike och Tunisien och är oroadade över det.

Det var ett tillfredsställande initiativ med rundabordssamtalen om rättvisa arbetsvillkor. Vi ser nog alla fram emot att Europeiska rådet kommer att behandla frågan.

Anf. 4 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M):

Ordförande! Jag tackar statsministern för återrapporten från Europeiska rådet. Vi anade ju att det skulle bli långa och tidvis tuffa diskussioner om migrationspaketet. Mina frågor kommer därför att uppehålla sig vid just migrationspaketet.

Statsministern beskriver resultatet av förhandlingarna som en framgång och som lite av ett genombrott i EU:s historia. Jag ställer mig dock frågande till vari framgången egentligen ligger eftersom det enda man har beslutat om är att 40 000 asylsökande i Italien och Grekland behöver vidarebosättning i något annat land inom EU. Ingen är dock beredd att ta ansvar och förplikta sig i detta läge. Vidare har man identifierat att 20 000 kvotflyktingar är i stor nöd, men ingen är beredd att förplikta sig.

Jag beklagar att det fortfarande är ett system som baserar sig på frivillighet. Vi har i dag ett kvotssystem för kvotflyktingar som baserar sig på frivillighet. Med detta frivilliga system blev resultatet att 28 länder inom unionen tog emot sammanlagt 6 000 kvotflyktingar förra året. Sverige tog emot en tredjedel av dessa. Med samma frivillighet ska EU nu ta emot 20 000. Tyvärr tror jag inte att det kommer att lyckas, så jag ser det som ett misslyckande.

Det var ju otroligt viktigt att komma fram till en förpliktelse och att det inte skulle bygga enkom på frivillighet. Därför undrar jag vad stats-

ministern gjorde konkret i samband med och under toppmötet för att bygga stöd för den svenska linjen.

Jag beklagar också att det i migrationspaketet saknas en fjärde dimension, den om fler legala vägar. Det är mycket om repressivitet, hur man ska stoppa flyktingar, hur man ska skicka tillbaka dem och hur de inte ska kunna komma till unionen, men det är få öppningar för arbetskraftsinvandring. Jag vill därför höra vad statsministern konkret gjorde för att öppna för fler legala vägar och för arbetskraftsinvandring.

Anf. 5 PAVEL GAMOV (SD):

Herr ordförande! Tack, statsministern! Från Sverigedemokraterna har vi många gånger lyft fram att vi anser att migrationspolitiken är ett nationellt ansvar och ingenting som ska dikteras eller påtvingas från Bryssel. Just därför välkomnar vi att det har blivit en frivillig överenskomelse i fallet med migrationsfrågorna på Europeiska rådet.

Sedan kan man i och för sig ifrågasätta hur pass frivilligt det är. Det börjar ju oftast som något frivilligt när det gäller EU och blir sedan påtvingande längre fram. Man kan också ifrågasätta hur pass demokratiskt förankrat detta är i samtliga partier i de 28 medlemsländernas parlament men också bland de enskilda folken som har valt dessa parlament.

Statsministern nämnde med endast en mening, tror jag det var, hjälp till självhjälp, att vi måste arbeta mer förebyggande. Det är något som vi gärna lyfter fram som den viktigaste åtgärden för att stävja problemet med asylflödet över Medelhavet. Jag skulle gärna vilja höra statsministern utveckla lite mer hur Europeiska rådet mer konkret tänker gå vidare från till exempel när det gäller att hjälpa ursprungsländerna att få bukt med sin inhemska situation.

Vi välkomnar att återvändandepolitiken lyfts fram i EU-sammanhang och att även statsministern välkomnar den diskussionen. Det är viktigt att asylrätten respekteras. Får man avslag ska man också återvända. Det är många illegala personer som rör sig både i vårt eget land och i resten av unionen, och det är viktigt att dessa personer återvänder till sina egna länder.

Från Sverigedemokraterna beklagar vi nyspråket. Det är ju en självklarhet att det rör sig om illegala personer om de kommer hit illegalt eller utan id-handlingar och inte kan styrka sin identitet. Vi beklagar det här nyspråket och anser att den ursprungliga skrivningen skulle ha kunnat kvarstå.

Avslutningsvis när det gäller terrordådet i Frankrike stod det bland annat i handlingarna inför GAC-sammanträdet – och det är något som regeringen ofta lyfter fram – att man inte vill ha fler repressiva åtgärder utan mer förebyggande insatser. Jag har då en konkret fråga till statsministern: Hur många terrordåd ska vi egentligen behöva se i vår egen union innan vi börjar diskutera mer de repressiva åtgärderna och hur vi kan få bukt med terrorismen på allvar? Det handlar inte om fler bridgeklubbar utan om hur vi kan sätta dit dem som faktiskt halshugger människor på europeisk mark.

Anf. 6 ORDFÖRANDEN:

Då är det jag själv som talar.

Först vill jag verkligen tacka statsministern för att vi påbörjat en förändring av språket, till exempel ”illegal” till ”irreguljär” – mycket bra. Vi hade en diskussion tidigare om tonaliteten och bristen på empati. Jag undrar om det finns fler exempel på förbättringar som Sverige lyckades få igenom under förhandlingarnas gång.

Sedan tycker jag att det är bra att det tydliggjordes att EU:s budgetpengar inte ska gå till militär materiel utan att det handlar om administrativa uppgifter.

Det finns skäl att betona vikten av att man reagerar bestämt, inte i panik, och att alla åtgärder mot terrorism måste ske i full överensstämmelse med de principer som vårt samhälle bygger på och som vi vill försvara mot just terrorism. Det har varit flera dåd bara i dag, i Frankrike, Tunisien och även i Kuwait. Det är viktigt att vi verkligen försvarar de värden i samhället som vi vill försvara i kampen mot terrorismen.

Slutligen har jag bara kommentaren att det vore utmärkt om våra statschefer vid nästa rådsmöte kunde hålla sig till arbetstidsdirektivets regler för alla som är inblandade i mötet.

Anf. 7 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Herr ordförande! Först Anna-Lena Sörensons fråga om utgiftsnivån för försvaret.

Det är tydligt att det är en nationell uppgift. Det är nationerna som ska bestämma själva – the sufficient level of expenditure. Det är ett helt nationellt beslut. Det finns sedan ett tillägg om effektiv användning och så vidare, men det är helt och hållet upp till nationerna att bestämma om försvarskostnaderna.

Ja, Ulrika Karlsson, framgången är uppenbar här. Förr hade vi väldigt få som ville göra något och som därmed fick ta ett ansvar för detta. Nu har vi ett förpliktigande. De 40 000 plus 20 000 kan man ha uppfattningar om, men det är en helt annan princip som gäller nu. Nu är det en majoritet, över 20 länder, som säger att nu förpliktar vi oss till detta.

Vad jag konkret gjorde handlade om väldigt tydliga inlägg under mötets gång. Vi har bilateralt gett uttryck för att vi ska ha stabila åtaganden och att de ska gälla alla stater. Det har självfallet varit vår utgångspunkt.

Sedan är det så att i en demokrati kan man tycka olika, och i europeiska rådet fattas beslut med enhällighet. Från en situation där ett fåtal har tagit ansvar är vi nu många som tar ansvar. Det innebär att det nu finns ett åtagande för de 40 000 plus 20 000 människorna, och nu påbörjas arbetet med fördelningen av ansvaret. Vi ska inte vara för blyga utan se detta som en framgång. Sverige har nått en framgång, och det ska vi vara stolta över.

När det gäller fler illegala vägar har vi diskuterat slutsatserna. Arbetskraftsinvandringen styr länderna själva över. Vi har haft ett åtagande där vi har fokuserat på att skydda de människor som måste skyddas. Vi står upp för asylrätten och det förebyggande arbetet. Det är det som vi har fokuserat på.

När det gäller det förebyggande, Pavel Gamov, finns det några stycken om samarbetet med det som kallas för countries of origin och också om transit. Det är en hel del text om hur vi ska försöka förebygga att vi får många irreguljära migranter och att vi ska ta oss an rötterna till detta – där kommer exempelvis utvecklingshjälp att spela en stor roll – och att vi ska ha en dialog och arbeta tillsammans med afrikanska länder för att attackera den illegala migrationen. Inte minst ska vi tillsammans med Valletta Summit, som vi hänvisar till, ytterligare fördjupa samarbetet om hur vi kan assistera länder i deras kamp mot smugglare, få en effektivare återsändandepolicy och så vidare. Det finns flera stycken i texten som handlar om samarbetet med de så kallade ursprungsländerna.

Diskussionen om terrordåden tror jag med all respekt, Pavel Gamov, att vi får ta senare. Den var inte uppe på mötet här. Men som jag sa ska vi stå upp för det öppna demokratiska samhället. Det innebär att vi får vara väldigt bestämda och tydliga med vad som gäller gentemot den här typen av dåd och förövare. Det är en annan diskussion om hur vi ska utveckla en antiterror- och antiterroriststrategi.

Avslutningsvis frågade Carl Schlyter, om jag förstod det rätt, vad vi har förbättrat under själva förhandlingen.

Det vi har åstadkommit är dels att värnandet av asylrätten finns kvar, dels att språkbruket har ändrats. Det tycker jag är substantiellt viktigt. Vi har mycket tydligt argumenterat för att fler måste göra mer. Det har vi gjort under lång tid och inte minst under detta möte. Vi har nått en framgång, och det ska Sverige vara stolt över.

Självfallet måste vi försvara viktiga värden under tiden som vi bekämpar det som ska bekämpas. Jag delar helt den uppfattningen.

Anf. 8 ORDFÖRANDEN:

Det är skönt att vi kan göra skillnad.

Anf. 9 JOHAN HEDIN (C):

Herr ordförande! Tack, statsministern, för återrapporten!

Det är glädjande att höra att skrivningar om rätten att söka asyl lyfts fram, också bra med språkbruket. Ingen människa är illegal. Människor kan göra illegala saker, men människor är aldrig illegala. Det är också bra att de positiva aspekterna av migration lyfts fram. Det är lätt att man glömmer dem i de här sammanhangen. Men vi har faktiskt en situation i Europa där vi står inför en tickande demografisk bomb som vi måste göra något åt. Och migration till Europa från andra länder är ju en del av lösningen på det, så det är också något som är viktigt att komma ihåg.

Någonting som är något bekymmersamt är nivån på det som ska göras och att man inte har något direkt bindande åtagande. Det jag tänker på är de 40 000 från framför allt Italien och Grekland som det rör sig om. Om jag huvudräknar rätt i hastigheten är de 1 promille av de 40 miljoner som befinner sig på flykt just nu runt om i världen. Det kanske är en del i en lösning och en liten bit på väg mot ett bättre system för hantering av asylsökande i Europa, men det är fortfarande en väldigt liten del. Men låt oss se det positiva, att det kanske kan vara en öppning.

En farhåga som är lite större är att åtagandet, när det inte är bindande, kan betraktas som en läpparnas bekännelse. Jag vill ställa frågan till statsministern om det har diskuterats några sanktionssystem eller annat för de länder som i slutändan inte är med och tar sitt ansvar. Jag undrar också om det pratats om några ekonomiska incitamentssystem för länder, till exempel Sverige och Tyskland, som tar ett väldigt stort ansvar. Man kan till exempel ha en diskussion inför nästa budgetmöte om möjligheten att använda en del av strukturfonderna till de kostnader som de enskilda länderna bär för migrationsprocesserna och för integrationen.

Jag är också lite nyfiken på vad David Cameron hade att säga om processen kring en omförhandling av Storbritanniens medlemskap, hur processen ser ut och vilka steg som kommer att tas från Storbritanniens sida.

Anf. 10 TINA ACKETOFT (FP):

Tack så mycket, statsministern, för återrapporteringen! Jag tror att vi alla är ganska upptagna av de terroristattacker som har skett under dagen runt omkring oss. De visar ytterligare på att vi behöver ha en gemensam EU-strategi för terrorismbekämpning och vidta både förebyggande och repressiva åtgärder.

Liksom statsministern hoppas jag naturligtvis att det kommer en öppning när det gäller Grekland. Vi väntar väl alla ivrigt på den. Det skulle vara intressant att höra statsministerns funderingar om när vi i så fall kan vänta ett svar.

Som liberal är jag tacksam för att vi återgår till det gamla språket, från "illegal" till "irreguljär". Precis som min kollega och centerpartisten säger finns det ju inga illegala människor när det är migranter och migration vi talar om.

Det är också glädjande att höra att asylrätten värnas. Jag känner mig naturligtvis stolt å Sveriges vägnar över att vi har stått upp för den.

Jag har dock några frågor om det som vi skickade med statsministern vid förrgårdagens möte. Det gäller bland annat de så kallade säkra ursprungsländerna, som kommissionen hade för avsikt att skärpa bestämmelserna om, och eventuellt också upprättande av en gemensam EU-förteckning över dessa ursprungsländer. Jag vill höra av statsministern vad som händer med den frågan liksom med frågan om Frontex, EU:s gemensamma byrå för gränskontroll. Det har meddelats att Frontexförordningen skulle ändras så att Frontex eventuellt kunde identifiera återvändande från uppdrag. Jag skulle vilja höra också hur de diskussionerna går.

Sedan kan jag inte låta bli, likt Cato den äldre igen, att avsluta med frågan om Ryssland kontra Ukraina, som ju inte var på dagordningen men som vi vet ändå var uppe för diskussion. Jag skulle vilja höra statsministerns reflektioner över diskussionerna och hur de gick. Har vi fortfarande ett enat EU som står upp för Ukrainas rätt till sitt eget territorium?

Anf. 11 EMMA WALLRUP (V):

Vi i Vänsterpartiet ser det också som väldigt positivt att den här överenskommelsen är gjord, men vi hade såklart gärna sett att den hade varit bindande. Nu känns det väldigt viktigt att vi följer upp detta noggrant och ligger på så att det verkligen blir av.

Vi är också positiva till att ”illegal” har bytts ut mot ”irreguljär”. Det är en stor framgång.

Jag vill ta upp det här med att vi när vi diskuterar grundorsakerna till migrationen också tittar på vår egen roll, vilket jag lyfte fram på det förberedande mötet. Att man jobbar med rättvis och jämlik handel och så klart rättvis biståndspolitik men även klimatanpassning, att man arbetar för oljeberoende för att skapa fred och minska konfliktytor och det här med konfliktmineraler – de delarna bör man betona mer än man gör nu, när man bara pratar om biståndspolitik.

Eftersom den diskussionen var uppe vill jag betona vår ståndpunkt, som alla känner till, att vi inte vill se något utökat samarbete med Nato.

Jag vill reagera på att statsministern uttryckte att de här terrorhandlingarna som sker har betydelse när det gäller vår försvarsförmåga. Jag tycker att det är viktigt att vi i den diskussionen tittar på de ökade klyftorna både inom och mellan länder och på den situation som har rått i Mellanöstern. På grund av västs oljeintressen har stora övergrepp skett på befolkningarna där, vilket har orsakat att IS har fått lättare att rekrytera. För att inte de här konflikterna och terrorhandlingarna ska trappas upp ytterligare och bli väldigt ohanterliga tror jag att vi måste ta tag i den grundproblematiken, försöka återuppbygga förtroende i de här länderna, börja diskutera grundorsakerna och helt enkelt visa att vi i väst är beredda att agera på ett bättre sätt än vi hittills har gjort.

När det gäller arbetsmarknadspolitiken vill jag återigen, precis som jag gjorde på det förberedande mötet, trycka på att det är otroligt viktigt att vi från Sverige belyser arbetstagarnas situation och att vi tydligt ser hur mycket EU:s politik faktiskt har påverkat arbetsmarknaden och situationen för arbetstagarna i Sverige och hela unionen. Vi har hamnat fruktansvärt långt från den svenska modellen och tryggheten som har funnits på arbetsmarknaden.

Anf. 12 ORDFÖRANDEN:

Får jag be dig att avrunda, Emma?

Anf. 13 EMMA WALLRUP (V):

Ja, jag slutar där.

Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Tack, statsministern, för återrapporten!

Också jag börjar med migrationsfrågan. Det är naturligtvis bra att statsministern har lyft upp en human och rättssäker flykting- och asylpolitik. Även om vi inte har fått några bindande försäkringar om hur många man tänker sig att ta emot när det gäller flyktingar från olika länder är i alla fall diskussionen påbörjad, vilket är bra.

Jag vill gratulera till att statsministern har fått igenom frågan om att ändra ordet ”illegal” flykting till ”irreguljär”, som jag tycker är mer humanant.

Att rätten till asyl finns kvar och respekteras är också glädjande.

Jag har en fråga när det gäller migrationsfrågorna, och den gäller det här med återtagandeaftalen. I handlingarna inför vårt möte talade man om hur olagliga migranter – man hade det språkbruket där – snabbt ska återvända till sina hemländer. Fanns det en diskussion om hur det ska gå till? Där finns det ju vissa orosmoment.

Min andra fråga handlar om insatsen på Medelhavet. Kom den över huvud taget upp? Jag vet att den inte direkt fanns på dagordningen, men när vi diskuterar säkerhetspolitiken tänker jag mig att den kanske skulle ha kunnat komma upp.

Mogherini fick ett uppdrag, har jag förstått, att återkomma till nästa sommar med ett arbete om vår gemensamma förvars- och säkerhetspolitik. Jag undrar lite grann hur statsministern ser på processen under det här året, hur det här kommer att arbetas fram.

Avslutningsvis en fråga om minitoppmötet, som statsministern anordnade. Jag kan väl tycka att det fanns andra frågor att lägga fram i första hand, men min fråga är: Skrevs det något dokument på det minitoppmötet, och hur kommer statsministern att föra frågan vidare? Jag har frågetecken kring vad som förhandlades där från statsministerns sida.

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Kan den som anslöt sig till mötet vara vänlig att stänga av mikrofonen.

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Jag tar frågorna. Jag går inte igenom alla kommentarer om det är okej, utan jag tar de direkta frågorna.

Johan Hedin! När det gäller nivån 40 000 och 20 000 delar jag uppfattningen ...

Anf. 17 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta, statsministern. Kan alla verifiera att de har stängt av sina mikrofoner? Det är någon som stör mötet genom att inte ha stängt av mikrofonen.

Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Jag tror att det är någon på Arlanda eller möjligtvis på Centralen.

Johan Hedin! Vi delar helt den uppfattningen, och jag har tagit upp den. Det är mindre än vad du säger – 60 000 av 500 miljoner är faktiskt ännu mindre. Ja, det är det, men det är ändå så att principen så att säga är knäckt. Nu har vi åtagit oss detta tillsammans, och nu påbörjar vi jobbet med hur fördelningen ska göras. Det är helt enkelt ett genombrott. Även om det inte är bindande på det sättet att man säger exakt hur många som ska tas emot – det finns ingen tabell för det – är det bindande. Vi ska se till att få ihop 40 000 plus 20 000 som ska hjälpas. Det jobbet pågår nu, och i det kommer vi självklart att vara pådrivande.

Det är också av det skälet man inte kan ha sanktioner. Är det frivilligt blir det svårt att koppla sanktioner till ett frivilligt åtagande.

Däremot är det så att det efter den långa diskussion som vi hade i går kommer att bli väldigt svårt för en regeringschef eller statschef att komma tillbaka hem och säga: "Nej, vi gjorde ingenting". Vi bestämde oss; vi var tydliga när vi gick runt bordet. Jag ställde en tydlig fråga när vi satt där under middagen, att det väl rimligen är ingen här som kommer att säga de inte kommer att vara med. Den ende som sträckte upp handen då var Orbán. Han sträckte upp handen under mötet, men ingen annan gjorde det. I det ligger ett åtagande, tycker jag. Att komma tillbaka hem och säga "Nej, vi gjorde ingenting" blir svårt. På det sättet kommer det att vara bindande. Men det finns ingen paragraf som är kopplad till sanktioner; så är det.

Vad gäller Cameron, Johan, var det som jag sa en väldigt kort genomgång. Han har talat med alla bilateralt, och han har självfallet talat med kommissionen och med rådet. Sett till processen han har framför sig nu vill han återkomma ...

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Ursäkta, statsministern, nu försvann din röst.

Statsministern hörs inte längre.

Vi kan inte höra statsministern. Om det är någon av statsministerns medarbetare som kan höra oss, vänligen koppla upp er igen.

Uppehåll i mötet under det att tekniska frågor reds ut.

Anf. 20 ORDFÖRANDEN:

Förlåt! Detta var ett tekniskt missöde i vår maskin. Det har aldrig förr hänt i EU-nämndens historia, men vi blev nedkopplade. Vi satt och väntade på att statsministern skulle koppla upp sig, men det var ju vi som var nedkopplade. Detta är nu åtgärdat, så vi hoppas att också statsministern nu har lyckats koppla upp sig så att vi kan fortsätta.

Vi som satt i rummet här hörde bara fram till det att statsministern berättade om att Cameron hade haft bilaterala möten. Vi kommer därför att be statsministern att fortsätta svaret därifrån.

Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Hallå, detta är Stefan Löfven!

Anf. 22 ORDFÖRANDEN:

Tack så mycket, statsministern! Förlåt det tekniska missödet; det var alltså vi som sitter i mötesrummet som blev bortkopplade. Det har tydligen aldrig hänt förr.

Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Men nu hände det!

Vi hörde alltså statsministern fram till dess att han talade om Cameron och hans bilaterala möten. Kan vi be statsministern vara snäll att upprepa från det ögonblicket?

Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Det var en mycket kort redogörelse för Camerons del. Det var inte någon redogörelse för vilka punkter de vill ta upp och förhandla om, utan det var mer om att detta nu påbörjas. Han har fört bilaterala samtal med alla 28 regerings- och statschefer. Det är nu det börjar på riktigt, och det bekräftades också av rådets ordförande Tusk att det kommer att bli diskussioner med substans först i december.

Däremot har Cameron uttryckt dels att han vill att Storbritannien ska vara kvar och att man arbetar utifrån det, dels att man självfallet vill ha sina synpunkter tillgodosedda i de förändringar som görs. Men man vill också ha en lösning som hela EU tycker är bra och tjänar på och att det inte ska finnas några vinnare och förlorare. Ungefär så var det, och detta diskuterades knappt. Detta var svar till Johan Hedin.

Tina Ackeoft frågade om de så kallade säkra ursprungsländerna och listan. Det är samma text som tidigare. Kommissionen vill titta på att ta fram ett sådant förslag, och det har inte rådet tagit ställning till. Också när det gäller Frontex är det samma text; man kan självfallet göra så här. Det handlar om att stärka rollen för att man ska kunna vara behjälplig också vid de tillfällen då människor som inte har fått asyl beviljad, exempelvis, ska skickas tillbaka.

Ryssland–Ukraina diskuterades inte specifikt, men självfallet nämns de när vi pratar säkerhetspolitik och försvarspolitik. Det är ett perspektiv som alla har ögonen på, så att säga. Det fanns ingen sådan diskussion. Men det råder ingen tvekan om att vi är eniga om att hålla i sanktionerna. Man kan säga att det egentligen gjordes i och med marstoppmötet, men också när utrikesministrarna tidigare kom överens om att förlänga sanktionerna. Det råder enighet om synen på Ukrainas rätt att själv bestämma mot annekteringen och aggressionen i östra Ukraina och att man därmed ska hålla i sanktionerna gentemot Ryssland.

När det gäller Emma Wallrups fråga är de perspektiv som du lyfter fram självfallet viktiga, utöver själva biståndspolitiken med mineraler, handel och så vidare. Det är sådant som ska utvecklas i diskussion med ursprungsländerna. Därför är det bra att den strukturen tar alltmer fast form nu, inte minst i och med Vallettatoppmötet, där EU och Afrikanska unionen ska träffas. Det är viktigt att hålla i detta, och jag ser alla möjligheter att göra det.

När det gäller terror och försvar respektive klyftor delar jag såklart uppfattningen att man ska ha båda perspektiven igång. Men man får inte heller tappa bort att vi måste bekämpa terror med fasthet. Detta är människor som i många fall får en belöning. Det är inte folk som är rädda för att åka dit, utan de får en belöning för att de inte tycker att det gör någonting att de tar ihjäl ett antal människor. Vi får inte tveka när det gäller att hålla fast vid att bekämpa terrorism med hårdhet. Men självfallet ska vi

också se bakom det hela, som du säger, och förebygga att klyftor växer och att det uppstår miljöer där detta kan frodas. Det måste finnas både och.

När det gäller arbetsmarknadspolitiken kan jag bara konstatera att det är viktigt för oss att få rätt politik på EU-nivå men också i det vi gör där hemma. Det känns bra att vi har påbörjat denna diskussion nu, och den kommer att kunna utvecklas.

Désirée Pethrus frågade om återtagande. Exakt hur det ska gå till har vi inte diskuterat. Det görs inte på den här typen av möte. Vi konstaterar mer att vi – och nu tänker jag för egen del – vill stå för en generös politik som innebär att människor som behöver skydd ska få det. Men om vi ska få legitimitet för det måste vi också kunna säga att de som inte får asyl faktiskt ska åka tillbaka. Det kan givetvis finnas individuella fall som man måste ta hänsyn till, men i huvudsak måste det vara så här. Jag tycker att det är rätt, för det är också då vi får en uppställning för den generösa flyktingpolitiken.

Vi diskuterade inte specifikt insatser på Medelhavet. Vi kan bara konstatera att det självfallet har gjorts en hel del. Glädjande nog har en hel del liv räddats. Jag har uttryckt att jag är glad att vi har kunnat göra detta, och flera har sett att det som länderna har bidragit med har gjort nytta. Federica Mogherini påpekade också speciellt i går kväll att medlemsländerna har reagerat snabbt, och att det har inneburit att vi har kunnat rädda många liv. Vi ska från Sverige känna stolthet över att vi har varit med i det jobbet med vår insats.

När det gäller processen för säkerhetsstrategin, Désirée Pethrus, har Federica Mogherini fått ett mandat. Hon arbetar med det, och jag kan mycket väl tänka mig att det kommer att ske i dialog med medlemsstaterna på olika sätt. Det kan vara både bilateralt och vid rådsammanträden. Vi har alla möjlighet att om vi själva vill – och det vill vi – vara aktiva. Det finns ingen exakt tidtabell med delrapporter eller något sådant, utan det är ett fritt mandat. Men vi har alltså alla möjligheter. Vi kommer att ges möjligheter, och vi kommer att ta möjligheter för att vara aktiva.

Det så kallade minitoppmötet finns det ingen dokumentation av. Vi var överens om, och det kändes bra, att där sitter arbetsgivare, arbetstagarer, kommissionen, liberala politiker och socialdemokrater och har en ganska gemensam bild: Vi har stor nytta av en gemensam europeisk arbetsmarknad, en EU-arbetsmarknad. Det ger oss rätt volym, och det ger oss rätt förutsättningar. Men det finns också brister som vi vill ta itu med.

Det som kommer att göras nu är inte minst att de nya ordförandeländerna i rådet, i Luxemburg, kommer att ta detta vidare. Vad vi vill göra nu är att förbereda för att vid lämpligt tillfälle – det kan vara nästa år, för jag känner inte till tidtabellen – få upp detta på Europeiska rådet. Men redan det att vi i den här församlingen kan sitta och diskutera detta och se fördelarna men också bristerna och vilja göra någonting åt det känns väldigt bra.

Ordförande! Jag tror att jag nu har besvarat allas frågor.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Då tackar jag statsministern så mycket för återrapporten. Vi är klara med mötet. Jag tackar alla andra och önskar en trevlig helg eller resa till Almedalen, vilket ni nu ägnar er åt!

2014/15:41

26 juni

Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Tack detsamma, herr ordförande!

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	1
Anf. 3 ANNA-LENA SÖRENSON (S)	4
Anf. 4 ULRIKA KARLSSON i Uppsala (M)	5
Anf. 5 PAVEL GAMOV (SD)	5
Anf. 6 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 7 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	7
Anf. 8 ORDFÖRANDEN	8
Anf. 9 JOHAN HEDIN (C)	8
Anf. 10 TINA ACKETOFT (FP)	8
Anf. 11 EMMA WALLRUP (V)	9
Anf. 12 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 13 EMMA WALLRUP (V)	10
Anf. 14 DÉSIRÉE PETHRUS (KD)	10
Anf. 15 ORDFÖRANDEN	10
Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	10
Anf. 17 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 18 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	11
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 20 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 21 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 22 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 23 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 24 ORDFÖRANDEN	12
Anf. 25 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	12
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	14
Anf. 27 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S)	14